

ПРОЛОГ

... **А** я ж бо вважала, що знаю, які вони, чудовиська. Тоді, змалку, я уявляла їх таємничими тінями, що нипають за вішаками в шафі, ховаються під ліжком, чаються в лісі. Я майже фізично відчувала їхню присутність у себе за спиною. Вони підступалися ближче, коли я поверталася додому зі школи в червонястому світиві призахідного сонця. Не знаю, як змалювати це відчуття, але я просто звідкілясь *знала*, що вони там. Відчувала їх кожною клітинкою, відчувала небезпеку — це було те лоскітне відчуття на шкірі, що з'являється за мить до того, як на твоє безборонне плече лягає чужа рука. Те відчуття, що виникає, коли розумієш: оце, непозбувно мультке, — то насправді погляд чужих очей, що вгвинчується тобі в потилицю з-за вибуялого чагарника.

Аж тоді ти озираєшся — а очей немає.

Пам'ятаю це відчуття: бакаювата земля, у якій ніби загрузали мої худенькі кісточки, — я простувала, щомиті прискорюючи крок, ріннявим путівцем, що вів до будинку, а там, позаду, від'їжджав від зупинки шкільний автобус, обдавши мене викидними газами. У лісі танцювали тіні, сонячні промені соталися крізь верховіття, мій власний силует здавався величезним, наче примара тварини, готової накинутися...

Я глибоко дихала, рахувала до десяти. Заплющувала очі. Замружувалася щосили.

А тоді бігла.

Щодня я мчала тією безлюдною дорогою. І будинок, що маяв попереду, здавалося, не ближчав, а навпаки, щокроку віддалявся. Кросівки сколочували жмутки трави, дрібну жорстку й куряву, а я мчала, тікала... Від чогось. Від того, що було *там* і чекало. Чекало. Чекало на мене.

Наступаючи на шнурки власних кросівок, я дерлася вгору ганком і влітала просто в теплі батькові обійми. Його гарячий подих опалював мені вухо.

— *Я з тобою, з тобою!* — шепотів він.

Його пальці пестили моє волосся, кожен ковток повітря країв легені. Серце гупало в грудях, а в голові жило одне-єдине слово: «безпека».

Чи то мені так тоді здавалося.

Формування навички боятися має бути такою собі повільною еволюцією. Поступовим переходом від Санта-Клауса в місцевому торговельному центрі до бабая під ліжком; від фільму з рейтингом «дітям до шістнадцяти», що його дозволила тобі переглянути бебіситерка, до чоловіка, який сидить в автіві з увімкненим двигуном і з тонованими віконцями й затримує на тобі погляд на мить довше, ніж годиться, коли ти в присмерку чимчикуєш вулицею. Краєм ока ти завважуєш, що та автівка все ближче, відчуваєш, як серце гупає вже не лише у грудях, але й у шиї, ба навіть під повіками. Це навчальний процес, постійний перехід від однієї потенційної загрози до іншої, і *кожна* з них значно небезпечніша за попередню.

Але це не мій випадок. Усвідомлення страху накрило мене з силою, з якою досі моєму підлітковому організму не випадало стикатися. З силою, такою мірою задушливою, що аж дихати було боляче. І цієї миті, коли розуміння того, що таке страх, навалилося на мене, воно змусило усвідомити: насправді чудовиська не ховаються

в лісі; насправді вони зовсім не тіні в хащах і не невидимі примари, що чаються в темних кутах.

Ні, справжні чудовиська сновигають на видноті.

Мені було дванадцять років, коли оці тіні почали отримувати форму, набувати подоби. З примарних вони ставали матеріальнішими. Реальнішими. Саме тоді я поволі усвідомила, що, можливо, чудовиська живуть серед нас.

І було одне чудовисько, якого я навчилася боятися найдужче.

ТРАВЕНЬ, 2019 РІК

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

У горлі лоскоче.
Спочатку ледь-ледь. Наче кінчиком пера проводять по стравоходу, згори донизу. Пхаю туди, углиб до горла, язика й намагаюся почухати.

Не допомагає.

Сподіваюся, це не ознака того, що я от-от занедужаю. Чи останнім часом у моєму оточенні траплялися хворі? Може, хтось із застудою? Авжеж, стовідсотково впевненою щодо цього в моєму разі бути не можна. Я ж цілісний день межи люди. На позір жоден із них хворим не здавався, але звичайна застуда може бути заразною ще навіть до того, як оприявняться перші симптоми.

Або, можливо, це алергія. Рівень пилку амброзії в повітрі вищий за норму. Він, відверто кажучи, просто скажено перевищений. Вісім балів із десяти за алергошкалою. Маленьке коліщатко на віджеті погоди мого смартфона яскраво-червоне.

Тягнуся по склянку з водою, відпиваю ковток. Якийсь час гаяю воду в роті, перш ніж проковтнути.

Не допомагає.

Кашляю.

— Так?

Зводжу очі на пацієнтку — незрушну, наче дошка, ремнями приторочена до моєї величезної, обіп'ятої

шкірою кушетки. Пальці вона зчепила на колінах — шкіра рук бездоганна, за винятком ледь помітних шрамів, тоненьких, глянцевих. Завважую браслет на зап'ястку; насправді головне його призначення — це спроба приховати найбільший рубець, глибокий, рваний, багрянний. Дерев'яні намистини, срібна підвіска-хрестик, що звисає з прикраси, наче з вервиці.

Знову зводжу погляд на дівчину, роздивляюся вираз обличчя, її очі. Сліз немає, але для них іще зарано.

— Перепрошую... — кажу, зазираючи до нотатника, що лежить переді мною, — перепрошую, Лейсі. У мене просто в горлі засвербіло. Розповідайте далі, будь ласка.

— Йой... — видихає вона. — Гаразд. Ну тобто, як уже казала... я просто іноді так скаженію... ви розумієте, про що я? Сама не знаю, чому так стається. Наче цей гнів у мені все накопичується, накопичується... а потім, перш ніж я усвідомлюю це, мені треба...

Вона потуплюється на свої руки. Розчепірює пальці в'ялом. Вони вкриті дрібними порізами — наче тоненькі друзки скла сховані в павутинному мереживі ліній на шкірі між пальцями.

— Це наче звільнення, — каже вона. — Це допомагає мені заспокоїтися.

Киваю, намагаючись не звертати уваги на те, як дере в горлі. Усе дужче й дужче.

«Можливо, це через пил, — кажу я собі. — Адже тут стільки пилу!» Озираюся на підвіконня, на книжкову полицю, на дипломи в рамках, що висять на стіні, — усі вони вкриті тонким сірим шаром, що ледь мерехтить у сонячному промінні.

«Зосередься, Хлоє».

Знову дивлюся на дівчину.

— Як ви гадаєте, Лейсі, а в чому причина?

— Я ж щойно сказала вам. Я не знаю.
— А якби я запропонувала вам поміркувати на цю тему?
Вона зітхає. Відводить очі. Старанно витріщається в нікуди. Уникає зорового контакту. Незабаром будуть сльози.
— Ну, гадаю... це, мабуть, якимось чином пов'язано з моїм батьком, — каже нарешті. Нижня губа ледь помітно тремтить. Вона відкидає пасмо білявого волосся з чола. — З тим, що він пішов... ну й усе таке...
— Коли саме ваш батько пішов?
— Два роки тому, — каже вона. І тут-таки самотня сльозинка з'являється в кутику ока й збігає вкритою ластовинням щокою. Дівчина розлючено її витирає. — Він навіть не попрощався. Навіть не сказав нам, якого довбаного дідька він іде. Просто *пішов*.
Киваю, базграючи свої нотатки.
— А як, на вашу думку, чи можна сказати, що ви аж дотепер неабияк розлучені на свого батька через те, що він отак-от вас покинув?
Її нижня губа знову тремтить.
— І, позаяк він не попрощався, ви не мали змоги пояснити йому, як почуваєтеся через його вчинок?
Вона киває, звертаючись до книжкової шафи в кутку, досі уникаючи зустрічатися зі мною очима.
— Так, — каже вона. — Мабуть, можна й так сказати.
— А ще на когось ви лютитеся?
— На маму, мабуть. Не знаю чому. Я завжди вважала, що то вона його вижила з дому.
— Зрозуміло, — кажу я. — А ще на кого?
Вона мовчить. Кінчиком нігтя підчіпляє задирку на пальці.
— На себе, — шепоче, уже навіть не намагаючись витирати сльози, що збираються в кутиках очей. — За те,

що була недостатньо хорошою задля того, щоби він захотів залишитися.

— Лютитися — це нормально, — кажу я. — Ми всі відчуваємо лють. А тепер, коли ви змогли проговорити вголос, *чому саме* ви лютитеся, ми можемо попрацювати разом, щоби допомогти вам давати цьому раду. Себто щоби навчити вас давати цьому раду в такий спосіб, аби це вам не зашкодило. То як вам такий план?

— Це така довбана дурня... — бурмотить вона.

— Що саме?

— Усе. Він. Усе це. Те, що я тут.

— Чому саме те, що ви тут, здається вам дурнею, Лейсі?

— Я *не мала* бути тут!

Вона вже горлає. Спокійно відкидаюся на спинку, сплітаю пальці шатром. Хай собі викричиться.

— Так, я сердита, — каже вона. — І що з того? Бляха... мій тато мене покинув. Він мене *покинув*. Ви хоч уявляєте, як воно — це пережити? Чи уявляєте, що воно таке — бути дитиною, в якій немає батька? Ходити до школи, де всі на тебе витріщаються? Пліткують у тебе за спиною?

— Власне, я це знаю, — кажу. — Я й справді знаю, як воно. Не прикольно.

Вона мовчить. Зчеплені на коліні руки тремтять. Стискає між великим пальцем і вказівцем хрестик на браслеті. Тре його. Вгору, вниз, вгору, вниз.

— Ваш тато теж вас покинув?

— Щось на кшталт.

— Скільки вам тоді було?

— Дванадцять, — відповідаю.

Вона киває.

— А мені тепер п'ятнадцять.

— Моєму братові тоді було п'ятнадцять.

— То ви мене розумієте, так?